

**LMT grupas
ētikas un uzvedības kodekss**

Redakcija 2

1. VISPĀRĪGI

- 1.1. "Latvijas Mobilais Telefons" SIA (tālāk tekstā – LMT) Valde ir apstiprinājusi LMT grupas ētikas un uzvedības kodeksā (tālāk tekstā – Kodekss) noteiktos principus. Ikdienas darbā ikvienam darbiniekam jāievēro šis Kodekss, saskaņā ar kura principiem LMT grupa veic savu komercdarbību.
- 1.2. LMT ir ne tikai vadošais mobilo sakaru operators, bet arī IT uzņēmums, kas izstrādā dažādus inovatīvus digitālos risinājumus dronu, viedpilsētu un viedo sensoru, mobilitātes un aizsardzības jomā.
- 1.3. Godīga un ētiska komercdarbības prakse ir ilgstoši nodrošinājusi LMT grupas veiksmīgu darbību. Mēs atzīstam starptautiskos standartus, kas regulē cilvēktiesības, darba apstākļu normas, vides aizsardzību un korupcijas apkarošanu. Mēs ievērojam starptautiskas deklarācijas, konvencijas un vadlīnijas, tai skaitā ANO Vispārējo cilvēktiesību deklarāciju un Starptautiskās Darba organizācijas konvencijas. Mūsu darbība balstīta arī uz OECD vadlīnijām starptautiskiem uzņēmumiem.
- 1.4. Atbildīgas un uz nākotni orientētas darbības ir pamats ilgtspējīgiem rezultātiem – mūsu ikdienā tas nozīmē godīgi un atbildīgi attiekties pret dzīvi, darbu un sabiedrību, tādēļ arī ar aizrautību darīt vairāk un labāk nekā prasa likumi vai citi normatīvie akti. Šī Kodeksa pamatā ir LMT vērtības – aizrautība, attīstība un sadarbība. Mēs apzināmies, ka visā pasaulē šobrīd norisinās ceturta industriālā revolūcija – viedās tehnoloģijas ietekmē to, kā mēs sadarbojamies, strādājam un dzīvojam. Latvija būs viedvalsts – valsts, kuras labklājību un līderpozīcijas nodrošina viedas tehnoloģijas, gudri cilvēki un ilgtspējīga vide. Mēs esam par to pārliecināti.

2. ATTIECĪBAS AR IEINTERESĒTAJĀM PUSĒM

Mēs ikdienā mijiedarbojamies ar dažādām ieinteresētajām pusēm: klientiem, piegādātājiem un sadarbības partneriem, konkurentiem, darbiniekiem, mūsu kapitāldaļu īpašniekiem (tālāk tekstā – Dalībnieki), valsts iestādēm un uzraugošām institūcijām, kā arī ar sabiedrību. Mēs veidojam godīgu, pamatotu, skaidru saziņu un attiecības. Mēs sekmējam konstruktīva dialoga veidošanu ar ieinteresētajām pusēm.

2.1. Attiecības ar mūsu klientiem

Mēs vēlamies attaisnot klientu uzticību, īstenojot godīgu komercpraksi un piedāvājot kvalitatīvus un inovatīvus produktus un pakalpojumus, kas ir izdevīgi mūsu klientiem un veicina veiksmīgu viņu darbību un attīstību.

- 2.1.1. Mūsu mērķis ir nodrošināt inovatīvus, daudzveidīgus un kvalitatīvus elektronisko sakaru pakalpojumus un jaunākās tehnoloģiskās iespējas atbilstoši mūsdienu informācijas drošības, privātuma un personas datu aizsardzības prasībām, ievērojot piemērojamus normatīvos aktus, nozares un standartu prasības, kā arī LMT grupas iekšējās prasības.
- 2.1.2. Mēs veicinām tehnoloģiju pieņemšanu un digitālo pratību kā nozīmīgu ikdienas sastāvdaļu, informējot klientus par jaunākajām iespējām un piemērotākajiem risinājumiem pakalpojumu un produktu izmantošanā.
- 2.1.3. Mums ir svarīga klienta apmierinātība, tādēļ veidojam atklātu saziņu, sniedzam informāciju, izzinām klientu vajadzības un veicinām atgriezenisko saiti ar klientiem viņiem ērtākajā vidē un nodrošinām klienta vajadzībām atbilstošu apkalpošanu attālināti un klātienē.

- 2.1.4. Mēs esam atvērti, godprātīgi un pretimnākoši, un respektējam klientu vajadzību dažādību.
- 2.1.5. Mēs pievēršam īpašu uzmanību bērnu aizsardzībai pret jebkāda veida ļaunprātīgu izmantošanu mūsu pakalpojumu ietvaros. Tas ietver tādu iespēju izvietošanu, kas palīdz klientiem pašiem sevi aizsargāt pret nelikumīga vai nevēlama satura informāciju, un sadarbību ar valsts un privātām organizācijām to tīmekļa vietņu bloķēšanai, kuru saturā ir bērnu seksuālās izmantošanas piedāvājumi. Mēs sagaidām, lai visi mūsu darījumu partneri veiktu pasākumus bērnu ļaunprātīgas izmantošanas ierobežošanai.
- 2.1.6. Mēs īstenojam atbilstošu informācijas drošības un personas datu aizsardzības pārvaldību, aizsargājot mūsu klientu un uzņēmuma informāciju, savlaicīgi identificējot iespējamus riskus un veicot nepieciešamās darbības to novēršanai vai mazināšanai.
- 2.1.7. Izstrādājot un ieviešot jaunus un inovatīvus pakalpojumus, visā projekta un pakalpojuma dzīvesciklā īstenojam integrētas datu aizsardzības un datu aizsardzības pēc noklusējuma prasības, tajā skaitā atbilstošas kiberdrošības prasības. Mēs veicam arī pakalpojumu un risinājumu drošības pārbaudes.
- 2.1.8. Mēs veicam pasākumus tīkla integritātes un datu drošības jomā, lai klienti būtu pārliecināti, ka to privātums tiek respektēts un sargāts. Mēs veicam regulāru privātuma apdraudējuma risku novērtēšanu un citus tehniskus un organizatoriskus pasākumus, lai novērstu neautorizētu piekļuvi personas datiem un aizsargātu mūsu tīklā pārraidīto informāciju, kā arī noslodzes datus. Datu nodošana tiesībsargājošām iestādēm iespējama tikai normatīvajos aktos paredzētajā apjomā un kārtībā.

2.2. Attiecības ar darbiniekiem

Profesionāli un motivēti darbinieki ir mūsu veiksmes atslēga. Mūsu mērķis ir būt par vienu no labākajiem darba devējiem Latvijā, un mēs cenšamies piesaistīt, attīstīt un noturēt amata prasībām visatbilstošākos kandidātus ar augstu pašmotivāciju darbam. Mūsu darbinieku profesionālā ētika balstās uz lojalitāti, profesionalitāti un atbildību, godprātību, koleģialitāti un konfidencialitātes ievērošanu.

- 2.2.1. Mēs neatzīstam jebkāda veida bērnu darba, piespiedu parādu atstrādāšanas vai piespiedu darba izmantošanu.
- 2.2.2. Mēs pret visiem darbiniekiem izturamies godīgi un vienlīdzīgi. Mūsu mērķis ir izveidot tādu darba vidi, kur cilvēki tiek cienīti, neraugoties uz individuālām atšķirībām vai personiskajām īpašībām. Nevienam darbiniekam vai amata kandidātam nedrīkst diskriminēt vai vajāt viņa rases, dzimuma, reliģijas, fizisko trūkumu, tautības, seksuālās orientācijas, ģimenes, vecāku sociālā stāvokļa vai politiskās pārliecības dēļ.
- 2.2.3. Mēs novērtējam, cienām un atbalstām zināšanu, pieredzes un viedokļu dažādību, kas palīdz mums attīstīties. Mēs sekmējam dažādību un iekļaušanos, veidojot darba vidi, kurā tiek attīstīti talanti un atbalstīta darbinieku iesaiste, kā arī tiek veicināta izpratne par dažādības konceptu.
- 2.2.4. Mēs veicam darbinieku atlasi, ņemot vērā tikai kandidāta profesionālās spējas, prasmes, pieredzi un zināšanas.
- 2.2.5. Mēs nodrošinām atalgojuma sistēmu, kas paredz vienlīdzīgu atalgojumu par vienādas nozīmes darbu gan sievietēm, gan vīriešiem neatkarīgi no vecuma.

- 2.2.6. Mēs nodrošinām vienlīdzīgas karjeras izaugsmes iespējas visiem darbiniekiem. Jebkurš darbinieks var pieteikties uz aktuālajām vakancēm. Lēmumi tiek balstīti tikai uz pretendentu profesionālajām spējām, prasmēm, zināšanām un pieredzi.
- 2.2.7. Mēs respektējam darbinieku tiesības izvēlēties, vai viņus pārstāv vai nepārstāv arodbiedrība. Darbinieku, kurš izmanto šīs tiesības, nedrīkst diskriminēt. Visiem darbiniekiem ir jāzina savu darba attiecību pamatnoteikumi un nosacījumi.
- 2.2.8. Mēs nodrošinām un nepārtraukti pilnveidojam drošu un veselīgu darba vidi, garantējot darba procesu drošību, novēršot apstākļus, kas varētu pasliktināt veselību, kā arī atbalstot veselību un labsajūtu veicinošus pasākumus.
- 2.2.9. Mēs cenšamies uzņēmumā radīt vidi, kurā darbinieki jūtas droši izmantot iespējas paust pamatotas aizdomas par iespējamiem iekšējo normatīvo dokumentu vai ārējo normatīvo aktu pārkāpumiem un neētisku rīcību.
- 2.2.10. Mēs ievērojam sekojošus profesionālās ētikas un korupcijas novēršanas pamatprincipus:
- 2.2.10.1. Mūsu uzņēmumā, atrodoties darbā, ir aizliegts lietot apreibinošas vielas vai atrasties to ietekmē.
 - 2.2.10.2. Nav pieļaujama jebkāda veida vardarbība, iebiedēšana, rupjība vai piezīmju izteikšana, kas varētu aizskart citu darbinieku viņa rases, dzimuma, reliģijas, fizisko trūkumu, tautības, seksuālās orientācijas, ģimenes, sociālā stāvokļa vai politiskās pārliecības dēļ.
 - 2.2.10.3. Mēs apstrādājam personas datus atbilstoši normatīvo aktu prasībām un LMT grupas iekšējām prasībām, strikti ievērojot drošības un konfidencialitātes prasības.
 - 2.2.10.4. Mēs izmantojam LMT grupas nepublisko informāciju, tajā skaitā personas datus, tikai darba pienākumu izpildei un tikai tam nepieciešamajā apjomā. Tās izmantošana citu interešu labā, tajā skaitā savu personisko, ir stingri aizliegta. Mēs rūpējamies par tādu LMT grupas nepublisko informāciju saturošo informācijas nesēju glabāšanu, kas padarītu tos nepieejamus personām, kuras nav pilnvarotas iepazīties ar šo informāciju.
 - 2.2.10.5. Mēs izvairāmies no situācijām vai darbībām, kuras ir vai šķietami ir (vērotājam no malas šķiet, ka darbiniekam ir interešu konflikts) pretrunā ar darba pienākumu izpildi LMT grupas interesēs.
 - 2.2.10.6. Mēs rīkojamies LMT grupas interesēs, novēršot mūsu un mūsu saistītās personas mantiskās vai cita veida personiskās ieinteresētības ietekmi uz lēmumu pieņemšanu.
 - 2.2.10.7. Dāvanas un biznesa viesmīlība ir paredzētas tikai LMT grupas prestiža nodrošināšanas nolūkos, uzņēmuma atpazīstamības palielināšanai un labas gribas parādīšanai, nevis biznesa lēmumu ietekmēšanai. Tās neizmantojam kā līdzekli, kas nepamatoti ietekmē cilvēku spriedumus vai rada pienākuma sajūtu. Dāvanas un biznesa viesmīlību mēs pieņemam vai piedāvājam, ja tās ir samērīgas, tā ir daļa no veiksmīgu darījuma attiecību veidošanas LMT grupas interesēs un ievērojot LR normatīvos aktus.

2.3. Attiecības ar Dalībniekiem

Mēs vēlamies būt pievilcīgi Dalībnieku investīcijām, sekmējot uzņēmuma ilgtermiņa vērtības pieaugumu, ilgtspēju un atbildīgu attīstību.

- 2.3.1. LMT Dalībnieka Telia Company akcijas ir kotētas *NASDAQ* Stokholmas un Helsinku biržās. Mēs nodrošinām, lai tirgū sniegtā informācija būtu pareiza un paziņota saskaņā ar likumiem, biržas noteikumiem un korporatīvās pārvaldības kodeksiem.
- 2.3.2. Vērtspapīru tirdzniecībā mēs ne tieši, ne pastarpināti neizmantojam uzņēmuma iekšējai lietošanai paredzētu informāciju.
- 2.3.3. Mēs nodrošinām Dalībnieku tiesību ievērošanu un interešu aizsardzību, kā arī interešu pārstāvību Dalībnieku sapulcēs.
- 2.3.4. Mēs savlaicīgi, skaidri un atbilstoši normatīvajiem aktiem sniedzam kvalitatīvu un pilnīgu informāciju Dalībniekiem un tirgum par visiem būtiskiem notikumiem, kas ietekmē uzņēmuma vērtību.
- 2.3.5. Mēs nodrošinām LMT grupā notiekošo procesu caurskatāmību un uzticamu finanšu un nefinanšu pārskatu gatavošanu.
- 2.3.6. Mēs veidojam efektīvu iekšējās kontroles vidi un nodrošinām LMT grupas komercdarbības veidiem, stratēģijai un mērķiem pielāgotu riska pārvaldību.

2.4. Attiecības ar piegādātājiem, sadarbības partneriem un konkurentiem

Vēlamies, lai piegādātāji un sadarbības partneri uztvertu mūs kā uzticamu, taisnīgu un profesionālu sadarbības partneri, kas rīkojas atbilstoši augstākajiem biznesa ētikas standartiem un labākajai iepirkumu praksei. Mūsu mērķis ir labas ilgtermiņa komerciālās attiecības un konstruktīva sadarbība, aptverot visu piegādes ķēdi un sagaidot atbilstību mūsu ētikas, ilgtspējas, personas datu un informācijas aizsardzības prasībām. Mēs sagaidām, lai mūsu piegādātāji un sadarbības partneri godīgi un brīvprātīgi slēgtu ar mums darījumus, kā arī atzītu starptautiskos standartus cilvēktiesību, darba apstākļu, vides aizsardzības un korupcijas apkarošanas jomās. Uzskatām tos par svarīgiem kritērijiem, uzsākot vai turpinot savas darījumu attiecības.

- 2.4.1. Mēs paužam stingru nostāju pret korupciju un kukuļošanu un neatbalstām tās nekādā formā. Mums ir aizliegts piedāvāt, solīt, dot, atļaut, pieprasīt, pieņemt vai saņemt kukuli vai citu nepelnītu priekšrocību, lai iegūtu vai saglabātu darījumu, kā arī lai veicinātu vai atalgoātu lēmumu.
- 2.4.2. Mēs veidojam atklātas, godīgas, caurskatāmas, uz abu pušu interešu ievērošanu un savstarpēju uzticību balstītas attiecības ar trešajām pusēm saskaņā ar normatīvo aktu prasībām un augstākajiem biznesa ētikas standartiem. Mēs ievērojam vienlīdzīgu, taisnīgu un veselīgu konkurenci veicinošu attieksmi pret trešajām pusēm, izslēdzot nelikumīgas personiskas mantiskas iedzīvošanās risku.
- 2.4.3. Mūsu vārdā netiek veikti koruptīvi maksājumi vai darbības, kā arī korupcijas finansēšana caur trešo pusi.
- 2.4.4. Mēs plānojam savu darbību tā, lai nepieļautu interešu konfliktu rašanos, un komerciālus lēmumus pieņemam uzņēmuma, klientu un Dalībnieku vislabākajās interesēs. Personiskām attiecībām vai interesēm nav ietekmes uz lēmumiem, tādēļ tie ir neatkarīgi un pamatoti.
- 2.4.5. Mēs novērtējam piegādātājus un sadarbības partnerus, balstoties uz pilnīgi definētu vajadzību, tai atbilstošiem kvalitatīviem izpētes rezultātiem un atbilstību iepriekš noteiktiem vērtēšanas kritērijiem, piemēram, kvalitātes, cenas, funkcionalitātes, personas datu un informācijas aizsardzības, pieejamības,

- piegādes, uzticamības, pakalpojumiem un ilgtspējas prasībām, kas ietver sociālos un vides aizsardzības aspektus. Mēs izvēlamies LMT grupas mērķiem un konkrētajai vajadzībai atbilstošāko un saimnieciski izdevīgāko piedāvājumu.
- 2.4.6. Šī Kodeksa principu ievērošana ir neatņemama vienošanās sastāvdaļa ar piegādātājiem.
 - 2.4.7. Mēs neiesaistāmies diskusijās un nevienojamies ar konkurentiem par cenu, tirgus daļām vai citām līdzīgām prettiesiskām darbībām.
 - 2.4.8. Mēs ievērojam godīgas konkurences principus, kas izslēdz aizliegtas vienošanās komersantu starpā, ļaunprātīgu tirgus varas izmantošanu un negodīgu konkurenci, un kas izriet no starptautiskiem, Eiropas Savienības un Latvijas normatīvajiem aktiem.

2.5. Attiecības ar sabiedrību

LMT elektronisko sakaru infrastruktūra ne tikai nodrošina saziņu starp cilvēkiem, ierīcēm, kā arī datu pārraidi, tādā veidā stiprinot IKT nozares attīstību valstī, bet arī sniedz netiešu ieguldījumu valsts ekonomikā, fokusējoties uz inovatīviem digitālajiem risinājumiem un piesaistot arī partnerus. Vēlamies nodrošināt iespējas ieinteresētajiem Latvijas uzņēmumiem un zinātniekiem attīstīt un radīt nākotnes risinājumus, kurus varētu izmantot ikdienā svarīgu procesu digitalizācijā. Mēs ticamies nemainīgi saglabāt mūsu labo reputāciju, kā arī sociāli atbildīga uzņēmuma statusu.

- 2.5.1. Mēs veicinām digitālo transformāciju, tādējādi virzot visaptverošas, uz izaugsmi vērstas pārmaiņas.
- 2.5.2. Mēs veicinām sabiedrības prasmes iesaistīt modernās tehnoloģijas un inovatīvus risinājumus dažādu vides un sociālo problēmu risināšanā.
- 2.5.3. Lai atbalstītu ekonomikas un sabiedrības attīstības tendences, mēs iesaistāmies korporatīvās sociālās atbildības aktivitātēs un projektos, kuri sekmē Latvijas iedzīvotāju ilgtspējīgu attīstību. Prioritāri ir tie projekti, kuri palīdz pārvarēt digitālo plaisu, nodrošina tiesiskumu, paaugstina digitālās prasmes, veicina cilvēktiesības, aizsargā bērnus vai citādi sekmē ilgtspējīgu attīstību. Mēs ievērojam pienācīgu rūpību, izvērtējot organizāciju, ar kuru esam gatavi sadarboties, reputāciju, kompetenci un spējas. Mēs nodrošinām atbalstu, ievērojot korupcijas novēršanas principus.
- 2.5.4. Mēs neiesaistāmies Latvijas politikā, neveicam politiskus ziedojumus un neatbalstām politiska rakstura pasākumus. Pārstāvēt savu uzņēmumu, mēs nekomentējam politiskus un negatavojam politiskus paziņojumus. Tomēr mēs iesaistāmies tādu tiesību aktu izstrādē un apspriešanā, kas ietekmē komercdarbību.
- 2.5.5. Mēs apzināmies bažas, ko var radīt likumdošanas, administratīvās, licencēšanas vai likumu ieviešanas prasības, kas uzņēmumam ir stingri jāievēro, bet kas var ietekmēt personas privātumu un izteiksmes brīvību. Mūsu mērķis ir dot iespēju iedzīvotājiem dalīties idejās un nodrošināt instrumentus vēl atvērtākas sabiedrības attīstīšanai, iestājoties par vārda brīvību un privātuma aizsardzību.
- 2.5.6. Mēs nevairāmies paust viedokli sabiedrībai un valstij nozīmīgos jautājumos, īpaši, ja tas attiecas uz nozarei, investīciju videi un demokrātijai būtiskiem jautājumiem. Mēs viedokli paužam atklāti – tiešā veidā, ar nozares vai darba devēju nevalstisko organizāciju starpniecību, pilnībā ievērojot LMT grupas, nozares un starptautiski

- apstiprinātos sociālās atbildības (t.sk. pretkorupcijas un lobēšanas atklātības) principus.
- 2.5.7. Mēs pievēršam uzmanību jautājumiem, kas saistīti ar iedzīvotāju veselību un drošību, un veicam visas Latvijas Republikā spēkā esošajos normatīvajos aktos noteiktās darbības publisko elektronisko sakaru tīkla bāzes stacijas uzstādīšanai, tai skaitā, elektromagnētiskā lauka intensitātes mērījumus.

2.6. Vide

Mēs apņemamies aizsargāt vidi, veicinot resursu efektīvu izmantošanu, ierobežojot vides piesārņošanu un veicinot jaunu, vidi saudzējošu tehnoloģiju ieviešanu.

- 2.6.1. Mēs cenšamies pēc iespējas efektīvāk izmantot resursus, kā arī samazināt atkritumu apjomu un siltumnīcefekta gāzu izmešus.
- 2.6.2. Mēs attīstām un piedāvājam pakalpojumus, izstrādājam un ieviešam videi draudzīgus inovatīvus risinājumus, kas palīdz klientiem un sabiedrībai samazināt ietekmi uz vidi.
- 2.6.3. Mēs iesaistāmies dažādās inovāciju ekosistēmas aktivitātēs, lai atbalstītu ilgtspējīgas idejas.
- 2.6.4. Sadarbības partneru un piegādātāju izvēles procesā mēs pamatprasību aprakstā ietveram uz pakalpojumu vai precī attiecināmos vides un energoefektivitātes kritērijus.
- 2.6.5. Sadarbības partneru atbildību pret vides aizsardzību uzskatām par svarīgu kritēriju, uzsākot vai turpinot savas darbību attiecības.
- 2.6.6. Mēs īstenojam aprites ekonomikas principu ieviešanu, atbalstot ilgtspējības kritēriju vērtēšanu un lietu iekārtu atkārtotu iekļaušanu tirgū, kā arī savācot un nododot pārstrādei mobilās galiekārtas.

3. KODEKSA IEVĒROŠANA UN ZIŅOŠANA PAR PĀRKĀPUMIEM

- 3.1. Katra LMT grupas struktūrvienības vadītāja pienākums ir nodrošināt šī Kodeksa normu ievērošanu. Darbinieka pienākums ir rīkoties saskaņā ar šo Kodeksu, nebūt vienaldzīgam attiecībā uz Kodeksa normu pārkāpumiem, kā arī izcelt labas prakses piemērus.
- 3.2. Par Kodeksā nostiprināto principu pārkāpumu, aizdomām par pārkāpumu vai potenciālu pārkāpuma rašanos darbiniekam ir pienākums ziņot struktūrvienības vadītājam vai nepieciešamības gadījumā ar trauksmes celšanas kanāla starpniecību.
- 3.3. Visa labticīgi sniegtā informācija par iespējamiem Kodeksa pārkāpumiem tiks ātri, taisnīgi un vispusīgi izmeklēta, iesaistot atbilstošus iekšējos un ārējos resursus.
- 3.4. Kodeksa pārkāpums ir pietiekams pamats darbinieka disciplinārai sodīšanai vai darba tiesisko attiecību pārtraukšanai. Gadījumos, kad tiek konstatēts šī Kodeksa pārkāpums sadarbības partnera rīcībā, tas ir pietiekams pamats līgumattiecību izbeigšanai. Šādā situācijā lēmumu pieņem LMT grupas uzņēmuma Valde.